

رئیس‌جمهور برای شرکت در نشست «بریکس» عازم آفریقای جنوبی شد

رئیس‌جمهور شامگاه چهارشنبه - یکم شهریور - در صدر هیأتی سیاسی در نخستین سفر رسمی و به‌منظور حضور در نشست سران کشورهای عضو «بریکس»، به دعوت «سیریل رامافوزا» رئیس‌جمهور آفریقای جنوبی عازم ژوهانسبورگ شد.



به گزارش آران نیوز به نقل از ایرنا آیت الله «سید ابراهیم رئیسی» در هشتمین سفر خارجی خود در سال ۱۴۰۲، شامگاه یکم شهریور ماه با بدرقه حجت الاسلام محسن قمی معاون ارتباطات بین الملل دفتر مقام معظم رهبری و محمد مخبر معاون اول رئیس‌جمهور و جمعی از اعضای هیأت دولت تهران را به مقصد ژوهانسبورگ ترک کرد.

این سفر هجدهمین سفر خارجی رییس‌جمهور در مدت استقرار دولت سیزدهم است و «حسین امیرعبداللهیان» وزیر امور خارجه و «محمد جمشیدی» معاون سیاسی دفتر رئیس‌جمهور از جمله همراهان آیت الله رئیسی در این سفر هستند.

رئیس‌جمهور در این سفر علاوه بر شرکت و سخنرانی در پانزدهمین نشست «بریکس پلاس» که سران ۷۰ کشور جهان به آن دعوت شده اند، با شماری از سران کشورهای حاضر در این اجلاس نیز دیدار و گفت‌وگو خواهد کرد.

این درحالی است که «شی جین پینگ» همتای چینی آیت الله رئیسی تیر ماه سال گذشته به عنوان رئیس دوره ای بریکس به طور رسمی از رئیس‌جمهوری اسلامی ایران برای شرکت در چهاردهمین دوره اجلاس سران بریکس دعوت کرد و آیت الله رئیسی به صورت ویدئو کنفرانس در اجلاس مذکور حضور یافته و دیدگاه‌های جمهوری اسلامی درباره مسائل بین المللی و توسعه همکاری‌های تجاری و اقتصادی با سایر کشورها را تشریح کرده بود.

در آن اجلاس، فقط ایران از میان کشورهای منطقه غرب آسیا دعوت شده بود.

شکل‌گیری بریک، بریکس و بریکس پلاس

طرح ایجاد گروه بریکس با نزدیکی چهار قدرت اقتصادی در حال ظهور جهان شامل برزیل، روسیه، چین و هند در دوران اوج یکجانبه‌گرایی آمریکا در اواسط دهه ۱۹۹۰ میلادی شکل گرفت. سابقه شکل‌گیری این گروه به سال ۲۰۰۱ باز می‌گردد و نهایتاً «گروه بریک» در ۱۶ ژوئن ۲۰۰۹ به طور رسمی تأسیس شد و با اضافه شدن آفریقای جنوبی نیز در ۲۱ سپتامبر ۲۰۱۰ نام آن پس از پیوستن این کشور از «بریک» به «بریکس» تغییر یافت.

مهم‌ترین شاخصه در این گروه کارکردهای اقتصادی، مالی و پولی و همچنین گستره فرامنطقه‌ای و جهانی بودن اعضا و اثرگذاری آن بوده که به گروه «قدرت‌های اقتصادی نوظهور» معروف است.

اکنون علاوه بر پنج عضو اصلی، ۲۳ کشور به شکل رسمی و ۶ کشور به صورت غیررسمی و اعلامی خواهان عضویت در این گروه هستند که ایران، الجزایر، آرژانتین، مصر، اندونزی، عربستان سعودی، ترکیه، امارات متحده عربی و بسیاری از کشورهای در آستانه پیوستن به این گروه اقتصادی تأثیرگذار در این روزهای اقتصاد جهانی هستند.

پیشنهاد ایجاد بریکس پلاس هم نخستین بار در اجلاس سران این گروه در چین در سال ۲۰۲۲ توسط رئیس‌جمهور این کشور مطرح شد تا فرایندی برای نزدیک شدن کشورها به این گروه قبل از اعطای عضویت کامل باشد.

بریکس نمادی از «رژیم سازی و ساختار سازی جدید در صحنه بین المللی» است که توسط قدرت‌های در حال ظهور و در مقابل گروه جی هفت شکل گرفته و رو به پیشرفت است.

در همین راستا بانک بریکس نیز با نام «بانک توسعه نوین» در سال ۲۰۱۵ تأسیس شد و این گروه بیشترین سهم از تولید ناخالص داخلی جهانی (۳۱.۵ درصد) را در مقایسه با سایر بلوک های اقتصادی از جمله گروه هفت (۳۰.۷ درصد) به خود اختصاص داده است. ۴۶ درصد از نیروی کار دنیا، یک چهارم مساحت خشکی زمین، حدود ۴۰ درصد از جمعیت جهان (۳ میلیارد و ۱۸۷ میلیون نفر در سال ۲۰۲۱) به اعضای فعلی این گروه تعلق دارد.

اجلاس پانزدهم بدون حضور کشورهای اصلی غرب

بزرگ ترین گردهمایی سران کشورهای جهان غیرغربی در چارچوب «بریکس» از (۳۱ مرداد تا دوم شهریور) در منطقه مالی «سندتون» ژوهانسبورگ به ریاست سران برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی برگزار می شود.

در اجلاس ژوهانسبورگ ۲۰۲۳ علاوه بر پنج کشور اصلی، از سران ۷۰ کشور دیگر برای شرکت در اجلاس دعوت شده که هیچ کدام از کشورهای اصلی غربی در فهرست مدعوین قرار ندارند.

با وجود درخواست مکرر «امانوئل مکرون» رئیس جمهور فرانسه، دعوتنامه ای برای حضور وی در اجلاس ارسال نشده و رئیس جمهور آفریقای جنوبی در چند سخنرانی رسمی اخیر خود، این اجلاس را «نشست کشورهای جنوب - جنوب برای همکاری مابین خودشان و نه با کشورهای شمال» توصیف کرد.

بهبود نظام پولی بانکی جهانی، عزم جدی بر دلارزدایی و تمرکز بر ارزهای ملی، حضور نمایندگان از همه قاره ها، اتخاذ رویکردهای سیاسی ضدهژمون و تجدیدنظرطلبانه و مخالفت با تسلط غرب بر نهادها و ساختارهای بین المللی عمده ترین رویکردهای این گروه است.

قرار است در نشست ژوهانسبورگ، درباره معیارها و فرآیند و زمان بندی پذیرش کشورهای مختلف متقاضی در گروه بریکس توافق شود.

«عضویت در بریکس»؛ گام بعدی دولت سیزدهم پس از شانگهای

وزیر امور خارجه چندی پیش در خصوص گام بعدی ایران برای پیوستن به سازمان های منطقه ای اعلام کرده بود: «بریکس دومین سازمان منطقه ای است که اعضای مهمی را در برمی گیرد و آیت الله رئیسی به عنوان مهمان ویژه به اجلاس بریکس پلاس که هفته اول شهریور در آفریقای جنوبی برگزار می شود، دعوت شده است».

امیرعبداللهیان با یادآوری سخنرانی رئیس جمهور در نشست سال گذشته بریکس که به صورت ویدئو کنفرانس برگزار شده بود، گفت که در جریان برگزاری نشست وزرای خارجه بریکس پلاس، ایران تلاش کرد تا با پنج عضو پایه گذار بریکس مذاکره کرده و ساختارهای ایران برای عضویت را تشریح کند تا کشورمان جزو نخستین گروه کشورهای قرار گیرد که ابتدا به صورت ناظر و سپس به عضویت دایم این سازمان درمی آیند.

وزیر امور خارجه این را هم اضافه کرده که عضویت در بریکس این مزیت را برای ایران فراهم می کند که در گستره وسیعی از آفریقا تا آسیا و حتی آمریکای لاتین و دیگر کشورها بتوانیم فعالیت کنیم.

امیرعبداللهیان هدف اصلی ایران از عضویت در سازمان هایی چون شانگهای و بریکس را توسعه حوزه تجارت خارجی کشور و حرکت به سمت چندجانبه گرایی عنوان کرد و افزود: امروز دنیا، دنیای یکجانبه گرایی نیست؛ نظم بین المللی جدیدی در جهان در حال شکل گیری است که یکی از ویژگی های آن تمرکز و تلاش کشورها برای عبور از یکجانبه گرایی به سمت چندجانبه گرایی است.

امیرعبداللهیان تأکید کرد: استفاده از فرصت های این سازمان ها به معنی حرکت به سمت

چندجانبه گرایی و مقابله با سیاست های یکجانبه گرایی از جمله تحریم هاست.

بریکس و هشتیمین سفر خارجی رئیسی در ۱۴۰۲

سیر تعاملات دیپلماسی خارجی و فعال رئیس جمهوری اسلامی ایران در ۲۴ ماه اخیر و حضور در ۱۴ کشور آسیایی و منطقه ای و فرامنطقه ای برای شرکت در اجلاس های مختلف و دعوت های رسمی، تا امروز به امضای بیش از ۱۵۳ سند و یادداشت تفاهم در زمینه های اقتصادی - تجاری، سیاسی، فرهنگی، گردشگری، نفتی و پتروشیمی منجر شده است که در نوع خود کم سابقه بوده است.

از مجموع ۱۸ سفر خارجی رئیس جمهور، تاکنون ۴ سفر در سال ۱۴۰۰ به تاجیکستان، ترکمنستان، روسیه و قطر انجام شده، ۶ سفر در ۱۴۰۱ به عمان، ترکمنستان، ازبکستان، سازمان ملل، قزاقستان و چین صورت گرفته و آیت الله رئیسی ۸ سفر هم به در سال ۱۴۰۲ به سوریه، اندونزی، ونزوئلا، نیکاراگوئه، کوبا، کنیا، اوگاندا و زیمباوه داشته است.